

Godseiere, der til en vis Tid havde folgt en vis Deel af deres Fæstegods, skulde være ganske undtagne fra Bestemmelserne i denne Paragraph; thi det var min Tanke, at en Godseier, der i et vist Tidsrum havde folgt en vis Deel af sit Fæstegods, der altsaa havde viist, at det var Virkelighed, og ikke Noget, som blot stod paa Papiret, at han vilde sælge det paa de Betingelser, hvorunder Fæsterne vilde købe, skulde staae udenfor Bestemmelserne i Loven. Jeg stillede et saadant Forslag i Udvalget, men det fandt ikke Tilslutning der, ligesom den høitagtede Minister, skjøndt han erkjendte den smukke Tanke deri, dog meente, at det ikke var fuldstændigt paa sin Plads i Loven, og jeg har derfor ikke stillet Forslaget her i Thinget. — Som sagt, vi vide nu, at det Forslag, som vi have stillet til § 21, maa betragtes som vort principale Forslag. Havde vi vidst, at Afstemningen vilde falde saaledes, som den høitærede Formand har angivet, saa havde vi ikke stillet det saaledes, som skeet er, men, som sagt, vi antog ikke, at Afstemningen vilde falde saaledes, og derfor tiltraadte vi Forslaget til § 1. Men kunne vi ikke opnaae disse Forandringer i § 21, som vi tilfugte, saa ville vi tilraade at udstyde hele denne Paragraph.

Moltke-Bregentved: Det 12te kongevalgte Medlem (Carlsen) og jeg have i Betænkningen saa udførlig motiveret de af os stillede Ændringsforslag, at jeg vil ansee det overflødig at udtale mig vidtløftigt derom. Jeg skal derfor indskrænke mig til at henlede det høie Things Opmærksomhed paa Forslagene under Nr. 19 og 20, idet jeg skal bemærke, at Forslaget under Nr. 19 forekommer mig at staae i god Samklang med de af os stillede Hovedbetragtninger angaaende Tvangs salg, ligesom det med Hensyn til Forslagene under Nr. 20 forekommer os, at disse staae i en naturlig Sammenhæng med Loven af 19de Februar 1861, og vi have derfor ogsaa, som vi have udtrykt os i Betænkningen, ligesom frem maattet ansee det som en Mangel ved Lovforslaget, at disse Bestemmelser ikke fra Begyndelsen vare komne ind deri. Det forekommer os nemlig, at det er en simpel Retfæ-

dighedshandling, der ydes vedkommende Godseier, at han, naar han selv byder paa Gaarden sammen med andre Kjøbere, da kan købe den paa lige Billaar med disse. — Med Hensyn til vor Opfattelse af Loven i det Hele taget og navnlig af Spørgsmaalet, om ikke Bøndergodset burde udgaae af Loven, kan jeg henholde mig deels til, hvad jeg har tilladt mig at udtale i Betænkningen, og deels navnlig til, hvad der er fremført af Udvalgets ærede Ordfører.

Brock: Som det vil sees af Betænkningen, er det ikke det samlede Udvalg, som indstiller til Thinget, at man ved dette Lovarbejde, der sigter til at fremme Lehn's Stamhus og Fideicommissgodser's Overgang til fri Fordeindom, skulde undtage Bøndergodset, Bønderjorden. Der er et Mindretal; det er det, hvorefter der siges i Betænkningen, at det har troet uden Frygt for at træde Billighedskrav eller rigtige Retssgrundsetninger for nær, at kunne følge Regjeringens Forslag, der gaar ud paa i denne Henseende ikke at gjøre Adskillelse mellem Hovedgaardsjord og det fæstpligtige Bøndergods. Det er imidlertid idag kommet til min Kundskab, at idetmindste enkelte Medlemmer af Thinget ganske have overseet dette Mindretal, der jo ogsaa ganske vist fremtræder meget bestemt uden at nævne sig, og det er derfor rigtigt, at Mindretallet tager Ordet. Det er kun 2 Medlemmer af Udvalget, det ærede Medlem herfraas overfor (Carlsen) og mig, der dele den Anskuelse, at man uden Frygt og Bøven bør følge Ministeren. Det høie Thing vil af Udvalgets ærede Ordfører have hørt og vil af Udvalgets Betænkning have seet, at det Forslag, der stilles fra Fleertallets Side, gaaer ud paa at udelukke Bønderjorden. De Grunde, vi gjøre gjældende imod en saadan Adskillelse, ere af forskjellig Natur. Den første Indvending, jeg har at gjøre, er den, at Lovforslaget i saa Fald ikke vil løse den Opgave, som er stillet det; thi den Opgave, som det i Henhold til Grundlovens § 93 har at løse, er at give Anvisning paa en Vej, ad hvilken Majoratsgodserne som samlede Godser kunne gaae over til fri Fordeindom, hvorimod Grundloven